

OTSUSED

NÕUKOGU OTSUS (ÜVJP) 2021/2072,

25. november 2021,

millega toetatakse bioohutuse ja bioturvalisuse alase vastupanuvõime suurendamist bioloogiliste ja toksinrelvade konventsiooni kaudu

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 28 lõiget 1 ja artikli 31 lõiget 1,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu võttis 12. detsembril 2003 vastu massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia (edaspidi „ELi strateegia“), mille III peatükis on esitatud massihävitusrelvade leviku vastu võitlemise meetmete loetelu.
- (2) Liit viib ELi strateegiat aktiivselt ellu ja rakendab selle III peatükis loetletud meetmeid, eelkõige meetmeid, mis on seotud bioloogiliste ja toksinrelvade konventsiooni (BTWC) tugevdamise, rakendamise ja ülemaailmse kohaldamisega.
- (3) Nõukogu võttis BTWC toetamiseks kehtestatud ühismeetme 2006/184/ÜVJP⁽¹⁾ täiendamiseks 20. märtsil 2006 vastu bioloogiliste ja toksinrelvade ELi tegevuskava.
- (4) Nõukogu võttis 16. novembril 2015 vastu otsuse (ÜVJP) 2015/2096,⁽²⁾ mis käsitleb liidu seisukohta BTWC osalisriikide kaheksandal läbivaatamiskonverentsil.
- (5) BTWC kaheksandal läbivaatamiskonverentsil otsustati pikendada ÜRO desarmeerimisbüroo (UNODA) Genfi osakonnas loodud ja BTWC seitsmendal läbivaatamiskonverentsil kokku lepitud BTWC rakendamise toetusüksuse (BTWC Implementation Support Unit – ISU) volitusi ajavahemikuks 2017–2021.
- (6) Nõukogu võttis 21. jaanuaril 2019 vastu otsuse (ÜVJP) 2019/97,⁽³⁾ millega toetatakse BTWCd massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia raames. Käesoleva otsusega täiendatakse otsust (ÜVJP) 2019/97, tugevdades veelgi bioohutust ja bioturvalisust riiklikul, piirkondlikul ja rahvusvahelisel tasandil, võttes arvesse praegust COVID-19 pandeemiat.
- (7) Võttes arvesse COVID-19 pandeemiast saadud õppetunde, on vaja suurendada jõupingutusi bioohutuse ja bioturvalisuse parandamiseks rahvusvahelisel, piirkondlikul ja riiklikul tasandil,

(1) Nõukogu 27. veebruari 2006. aasta ühismeede 2006/184/ÜVJP bioloogiliste ja toksinrelvade konventsiooni toetamiseks massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia raames (ELT L 65, 7.3.2006, lk 51).

(2) Nõukogu 16. novembri 2015. aasta otsus (ÜVJP) 2015/2096, mis käsitleb Euroopa Liidu seisukohta bakterioloogiliste (bioloogiliste) ja toksiliste relvade väljatöötamise, tootmise ja ladustamise keelustamise ning nende hävitamise konventsiooni (BTWC) kaheksandaks läbivaatamiskonverentsiks (ELT L 303, 20.11.2015, lk 13).

(3) Nõukogu 21. jaanuari 2019. aasta otsus (ÜVJP) 2019/97, millega toetatakse bioloogiliste ja toksinrelvade konventsiooni massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia raames (ELT L 19, 22.1.2019, lk 11).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Käesolevas otsuses juhindutakse järgmistest põhimõtetest:
 - a) kasutada parimal viisil ära varasemate BTWCd toetavate ühismeetmete ja nõukogu otsuste raames saadud kogemusi;
 - b) võtta arvesse osalisriikide ja BTWCga mitteühinenud riikide väljendatud erivajadusi seoses bioohutuse ja bioturvalisuse tugevdamisega riiklikul, piirkondlikul ja rahvusvahelisel tasandil BTWC kaudu;
 - c) soodustada kohalikku ja piirkondlikku vastutust projektide eest, et tagada nende jätkusuutlikkus pikas perspektiivis ning luua BTWC raames partnerlus liidu ja kolmandate poolte vahel;
 - d) keskenduda tegevustele, mis on andnud konkreetseid tulemusi riikliku, piirkondliku ja rahvusvahelise abi-, reageerimis- ja valmisolekuvõime tugevdamisel;
 - e) aidata kaasa rahu ja julgeoleku ning terviseiga seotud eesmärkide edendamisele, kasutades selleks BTWC tõhusat rakendamist osalisriikide poolt.
2. Liit toetab järgmisi projekte, mis vastavad ELi strateegia meetmetele:
 - a) bioohutuse ja bioturvalisuse alase suutlikkuse tugevdamine Aafrikas suurema piirkondliku koordineerimise kaudu;
 - b) BTWC riiklike kontaktpunktide suutlikkuse suurendamine;
 - c) BTWC valdkonna teaduse ja tehnika arengu läbivaatamise hõlbustamine, kaasates ka teadus- ja tööstusringkondi;
 - d) vabatahtlike läbipaistvusõppuste toetamise suurendamine.

Nimetatud projektide üksikasjalik kirjeldus on esitatud projektidokumendis, mis on esitatud käesoleva otsuse lisas.

Artikkel 2

1. Käesoleva otsuse rakendamise eest vastutab liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja (edaspidi „kõrge esindaja“).
2. Artiklis 1 osutatud tegevuste tehnilise elluviimise eest vastutab UNODA. UNODA täidab seda ülesannet kõrge esindaja vastutusel. Selleks sõlmib kõrge esindaja UNODAGA vajalikud kokkulepped.

Artikkel 3

1. Lähtesumma artikli 1 lõikes 2 osutatud projektide rakendamiseks on 2 147 443,52 eurot.
2. Kulutusi, mida rahastatakse lõikes 1 sätestatud summast, hallatakse vastavalt liidu üldeelarve suhtes kohaldatavatele menetlustele ja normidele.
3. Järelevalvet lõikes 1 osutatud kulude nõuetekohase haldamise üle teeb komisjon. Sel eesmärgil sõlmib komisjon UNODAGA asjakohase lepingu. Lepingus märgitakse, et UNODA tagab liidu rahalise abi nähtavuse vastavalt selle suurusele.
4. Komisjon püüab sõlmida lõikes 3 osutatud lepingu niipea kui võimalik pärast käesoleva otsuse jõustumist. Ta teavitab nõukogu kõigist raskustest selles protsessis ning teatab nõukogule lepingu sõlmimise kuupäeva.

Artikkel 4

Kõrge esindaja annab nõukogule käesoleva otsuse rakendamise kohta aru, lähtudes UNODA koostatud korrapärestest aruannetest. Nimetatud aruanded on nõukogu tehtava hindamise aluseks. Komisjon annab teavet artikli 1 lõikes 2 osutatud projektide finantsaspektide kohta.

Artikkel 5

1. Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.
2. Otsus kaotab kehtivuse 24 kuu möödumisel artikli 3 lõikes 3 osutatud lepingu sõlmimise kuupäevast või kuue kuu möödumisel selle vastuvõtmise kuupäevast, kui kõnealuse ajavahemiku jooksul ei ole nimetatud lepingut sõlmitud.

Brüssel, 25. november 2021

Nõukogu nimel
eesistuja

Z. POČIVALŠEK

LISA

Projekt bioohutuse ja bioturvalisuse alase vastupanuvõime toetamiseks bioloogiliste ja toksiinrelvade konventsiooni (BTWC) kaudu

1. TAUST

COVID-19 pandeemia on näidanud, milliseid ülemaailmseid häireid võivad nakkushaigused põhjustada ning et riiklikul, piirkondlikul ja rahvusvahelisel tasandil ei ole piisavat valmisolekut bioloogilistele sündmustele reageerimiseks. Kui sellist haigust tahtlikult manipuleeritaks, et see oleks virulentsem, või kui seda levitatakse tahtlikult mitmes kohas samaaegselt, võiks see kaasa tuua veelgi suurema ülemaailmse kriisi. Samal ajal tuleb arvesse võtta ka biotehnoloogia arengut, sest see võib tuua mitmesugust kasu, millel on positiivne mõju kestlikule arengule, kuid sellega kaasnevad mitmed riskid, millel võivad olla katastroofilised tagajärjed. Seetõttu on vaja suurendada jõupingutusi bioohutuse ja bioturvalisuse küsimuste käsitlemiseks bioloogiliste ja toksiinrelvade konventsiooni raames.

2. EESMÄRGID

Käesoleva nõukogu otsuse eesmärk on eelkõige tugevdada bioohutust ja bioturvalisust riiklikul, piirkondlikul ja rahvusvahelisel tasandil, et võtta arvesse praegust COVID-19 pandeemiat. Käesolev otsus täiendab nõukogu 21. jaanuari 2019. aasta otsust (ÜVJP) 2019/97⁽¹⁾, millega toetatakse bioloogiliste ja toksiinrelvade konventsiooni. Otsust (ÜVJP) 2019/97 rakendab ÜRO desarmeerimisküsimuste büroo (UNODA) Genfi osakond tihedas koostöös BTWC rakendamise toetusüksusega (ISU). Vajaduse korral tugineb käesolev otsus otsuse (ÜVJP) 2019/97 ning varasemate BTWCd toetavate ühismeetmete ja nõukogu otsuste saavutustele, dubleerimata seejuures käimasolevat tegevust⁽²⁾. Käesoleva otsuse rakendamisetapis kasutatakse parimal viisil ära võimalik koostoime otsusega (ÜVJP) 2019/97.

Nõukogu otsuses juhendatakse järgmistest põhimõtetest:

- a) kasutada parimal viisil ära varasemate BTWCd toetavate ühismeetmete ja nõukogu otsuste raames saadud kogemusi;
- b) võtta arvesse osalisriikide ja BTWCga mitteühinenud riikide väljendatud erivajadusi seoses bioohutuse ja bioturvalisuse tugevdamisega riiklikul, piirkondlikul ja rahvusvahelisel tasandil BTWC kaudu;
- c) soodustada kohalikku ja piirkondlikku vastutust projektide eest, et tagada nende jätkusuutlikkus pikas perspektiivis ning luua BTWC raames partnerlus Euroopa Liidu ja kolmandate poolte vahel;
- d) keskenduda tegevustele, mis tõendatult annavad konkreetseid tulemusi riikliku, piirkondliku ja rahvusvahelise abi-, reageerimis- ja valmisolekuvõime tugevdamisel;
- e) aidata kaasa rahu ja julgeoleku ning tervisega seotud eesmärkide edendamisele, kasutades selleks BTWC tõhusat rakendamist osalisriikide poolt.

3. PROJEKTID

3.1. Projekt 1 – bioohutuse ja bioturvalisuse alase suutlikkuse tugevdamine Aafrikas suurema piirkondliku koordineerimise kaudu

3.1.1. Projekti eesmärk

Projektis keskendutakse BTWC rakendamise tugevdamisele ja selle ülemaailmse kohaldamise edendamisele Aafrika mandril, suurendades Aafrikas bioohutuse ja bioturvalisuse küsimustega tegelevate riiklike ametiasutuste ning piirkondlike üksuste ja organisatsioonide suutlikkust. Projekti eesmärk on ka suurendada koostööd ja koordineerimist nende osalejate vahel.

⁽¹⁾ ELi nõukogu otsuse 2019/97 peamised töösuunad on BTWC ülemaailmne kohaldamine, abiprogrammid BTWC rakendamise tugevdamiseks riiklikul tasandil, bioturvalisuse võrgustike loomine maailma lõunapoolsete riikide noorte teadlaste seas, istungitevahelise programmi ja üheksanda läbivaatamiskonverentsi toetamine ning teavitus- ja õppematerjalide väljatöötamine.

⁽²⁾ Ühismeetmed 2006/184/ÜVJP ja 2008/858/ÜVJP ning nõukogu otsused 2012/421/ÜVJP ja (ÜVJP) 2016/51.

Praegu ei ole 14 riiki – neli allakirjutanud ja kümme mitteallakirjutanud riiki – veel BTWCd ratifitseerinud ega sellega ühinenud. Neist kaheksa asuvad Aafrikas: Tšaad, Komoorid, Djibouti, Egiptus, Eritrea, Namiibia, Somaalia ja Lõuna-Sudaan. Kaks neist riikidest, Egiptus ja Somaalia, on BTCW allkirjastanud, ülejäänud kuus riiki ei ole konventsiooni allkirjastanud. Seetõttu on Aafrika manner BTWC ülemaailmse kohaldamise seisukohast esmatähtis piirkond. Lisaks saaks konventsiooni rakendamist märkimisväärselt tõhustada, suurendades selle Aafrika osalisriikide bioohutuse ja bioturvalisuse alast suutlikkust.

3.1.2. Projekti kirjeldus

Projekti osana luuakse Addis Abebas asuv poliitikaküsimuste ametniku ametikoht (P3), et töötada konkreetselt konventsiooni ülemaailmse kohaldamise ja tugevdatud rakendamise nimel Aafrika mandril ning uurida võimalusi koostoime loomiseks rahu ja julgeoleku, terviseturve ja arengu piirkondlike raamistikega. Konkreetselt on poliitikaküsimuste ametnikul järgmised ülesanded:

- a) anda õigusabi osalisriikidele, kes soovivad parandada oma BTWCga seotud õigusakte, ning riikidele, kes on huvitatud konventsiooniga ühinemisest ning kavatsevad oma kehtivad õigusaktid läbi vaadata ja neid kohandada;
- b) pakkuda osalisriikidele erikoolitusi BTWC usaldust suurendavate meetmete aruannete väljatöötamise ja esitamise kohta;
- c) abistada BTWC Aafrika osalisriike usaldust suurendavaid meetmeid käsitlevate päringute tegemisel. See täiendav abi tugevdaks BTWC ISU poolt juba antavat toetust, ja selle eesmärk on suurendada Aafrika osalisriikide esitatavate usaldust suurendavaid meetmeid käsitlevate aruannete arvu ja parandada nende kvaliteeti;
- d) teha tihedat koostööd BTWCga mitteühinenud Aafrika riikidega, sealhulgas nende alaliste esinduste kaudu Aafrika Liidu juures Addis Abebas, et teha kindlaks konkreetsed riiklikud probleemid konventsiooniga ühinemisel või selle ratifitseerimisel ning hõlbustada vastavaid ühinemis-/ratifitseerimisprotsesse, pakkudes vajaduse korral seonduvat tehnilist ja õigusloomealast abi;
- e) teha tihedat koostööd ja koordineerida tegevust Aafrikas asuvate asjaomaste sidusrühmade, allpiirkondlike rühmituste ja partnerorganisatsioonidega; ⁽³⁾ ning
- f) toetada kõigi muude käesoleva ELi nõukogu otsuse kohaste meetmete rakendamist Aafrikas.

Poliitikaküsimuste ametnikku toetavad vajaduse korral väliskonsultandid konkreetsete sisuliste ülesannete täitmiseks (nt õigusalanega tugi ja tehniline abi). Tegevuse hõlbustamiseks ja toetamiseks kasutatakse vajaduse korral UNODA kohalolekut Aafrikas Aafrika rahu ja desarmeerimise piirkondliku keskuse (UNREC) kaudu.

Poliitikaküsimuste ametniku kogu tegevus kooskõlastatakse hoolikalt BTWC ISU ja Genfis asuva ELi nõukogu otsuse kohase projekti personaliga. Poliitikaküsimuste ametnik teeb tihedat koostööd ÜRO desarmeerimisbüroo (UNODA) ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1540 (2004) ⁽⁴⁾Aafrika piirkondliku koordinaatoriga ning tema töökoht on ÜRO Aafrika Majanduskomisjoni (UN ECA) hoones Addis Abebas.

3.1.3. Projekti oodatavad tulemused

See projekt peaks edendama konventsiooni ülemaailmset kohaldamist ja parandama konventsiooni riiklikku rakendamist Aafrika mandril. Samuti on selle eesmärk suurendada bioohutuse ja bioturvalisuse küsimustega Aafrikas tegelevate riiklike ametiasutuste ning piirkondlike üksuste ja organisatsioonide koostööd ja koordineerimist.

⁽³⁾ Näiteks Aafrika haiguste tõrje ja ennetamise keskus (Africa CDC), pidades silmas selle *bioohutuse ja bioturvalisuse algatust*, Aafrika Liidu Komisjoni rahu ja julgeoleku osakond, Aafrika Liidu arenguagentuur – Aafrika bioohutuse ekspertide võrgustik (AUDA-NEPAD), piirkondlikud majandusühendused (RECs) ja muud Aafrika Liidu asjaomased asutused ning ülemaailmse partnerluse bioturvalisuse tööühma laiapõhjaline algatus (Global Partnership Biological Security Working Group's Signature Initiative).

⁽⁴⁾ Julgeolekunõukogu otsustas oma resolutsioonis 1540 (2004), et kõik riigid peavad hoiduma mis tahes vormis toetamast valitsusväliseid osalejaid, kes püüavad eelkõige terroristlikel eesmärkidel välja töötada, omandada, toota, omada, transportida, üle anda või kasutada tuuma-, keemia- või bioloogilisi relvi ja nende kandevahendeid.

Poliitikaküsimuste ametniku töökohta loomisega Addis Abebas eeldatakse, et suurem lähedus Aafrika riikide ametiasutustele, asjaomastele saatkondadele Addis Abebas ja piirkondlike poliitikakujundamise platvormidele aitab otsustavalt kaasa BTWC rakendamisele ja konventsiooni ülemaailmsele kohaldamisele Aafrikas, nagu eespool kirjeldatud.

3.2. Projekt 2 – BTWC riiklike kontaktpunktide suutlikkuse suurendamine

3.2.1. Projekti eesmärk

Projekti eesmärk on luua koolitusmaterjale ja pakkuda spetsiaalset koolitust BTWC riiklikele kontaktpunktidele BTWC riigisisese rakendamise kohta. Samuti on kavas luua selle projektiga vahendid ja võimalused riiklike kontaktpunktide vaheliseks dialoogiks ja teabevahetuseks BTWC riigisisese rakendamise kohta, sealhulgas parimate tavade jagamiseks. Projekti eesmärk on tugevdada BTWC rakendamist, pakkudes riiklikele kontaktpunktidele sihtotstarbelist suutlikkuse suurendamist ning suurendades nendevahelist teabevahetust ja koostööd piirkondlikul ja rahvusvahelisel tasandil.

Kuuendal läbivaatamiskonverentsil 2006. aastal otsustati, et iga osalisriik peaks määrama riikliku kontaktpunkti, millel on järgmised ülesanded:

- riikliku rakendamise koordineerimine ning suhtlemine teiste osalisriikide ja asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonidega;
- iga-aastaste usaldust suurendavate meetmete aruannete koostamine ja esitamine;
- teabevahetus ülemaailmse kohaldamise valdkonnas tehtavate jõupingutuste kohta.

Praegusest 183 osalisriigist on riikliku kontaktpunkti nimetanud ainult 134 riiki. Riiklikud kontaktpunktid on riigi tasandil lõimitud erinevatesse üksustesse, neil on erinev taust ja erinevad varasemad teadmised BTWC kohta. Praeguseks on BTWC riiklike kontaktpunktide koolitused kättesaadavad üksnes *ad hoc* põhimõttel ja nende eeltingimus on abiandjate poolne rahastamine.

3.2.2. Projekti kirjeldus

See projekt hõlmab standarditud koolituskursuse väljatöötamist, mis tehakse kättesaadavaks kõigile riiklikele kontaktpunktidele. Koolitus toimub veebis või eri piirkondades kohapeal (sõltuvalt COVID-19 pandeemia arengust) BTWC riiklike kontaktpunktide riiklikele esindajatele. Koolituskursus hõlmab teavet BTWC riikliku rakendamise, sealhulgas BTWC usaldust suurendavate meetmete aruannete väljatöötamise ja seadusandlike küsimuste käsitlemise kõigi aspektide kohta. Koolitus tugineb *BTWC rakendamise juhendile*, mida töötatakse välja ELi nõukogu otsuse 2019/97 alusel.

Kuigi BTWC ISU teeb kõigi määratud riiklike kontaktpunktide kontaktandmed kättesaadavaks kõigile osalisriikidele eraldi piiratud juurdepääsuga lehel, puuduvad riiklikel kontaktpunktidel ametlikud viisid üksteisega suhtlemiseks. Seetõttu nähakse selle projektiga ette, et BTWC riiklike kontaktpunktide jaoks korraldatakse rida mitteametlikke – virtuaalseid või füüsilise kohalviibimisega – piirkondlikke dialoogifoorumeid, et hõlbustada teabevahetust ja parimate tavade jagamist.

Lisaks korraldatakse Genfis üritus, mis toob kokku kõik BTWC riiklikud kontaktpunktid, näiteks enne BTWC osalisriikide kohtumist, et võimaldada piirkondadevahelist riiklike kontaktpunktide vahelist teabevahetust ja võrgustike loomist sarnaselt Keemiarelvade Keelustamise Organisatsiooni (OPCW) riiklike asutuste iga-aastasele kohtumisele keemiarelvade keelustamise konventsiooni raames. Samuti laiendatakse piiratud juurdepääsuga lehekülge, et see oleks riiklike kontaktpunktide jaoks asjakohase teabe, sealhulgas kõigi asjakohaste koolitusmaterjalide hoidla, ning interaktiivne platvorm, mis võimaldab riiklikel kontaktpunktidel üksteisega ja BTWC ISUga suhelda. Piiratud juurdepääsuga lehekülge hooldab ja haldab BTWC ISU, et tagada jätkuv lihtsustatud teabevahetus riiklike kontaktpunktide vahel pärast käesoleva nõukogu otsuse kohaldamise lõppu.

Nii koolituskursusel kui ka dialoogifoorumitel on tugev võrgustike loomise osa, sest riiklikud kontaktpunktid saavad võimaluse üksteist tundma õppida ja üksteisega suhelda.

3.2.3. Projekti oodatavad tulemused

Eeldatavalt on selle koolituskursuse positiivseks tulemuseks see, et koolitusprogrammi osutamise tulemusel nimetab rohkem osalisriike riiklikud kontaktpunktid. Samuti eeldatakse, et pakutava koolituse tulemusel esitatakse rohkem iga-aastaseid usaldust suurendavate meetmete aruandeid, mis annavad täiendavat teavet konventsiooni rakendamise olukorra kohta kogu maailmas, ning paraneb nende aruannete kvaliteet. Jätkusuutlikkuse tagamiseks koostatakse koolitusmaterjalid selliselt, et need oleksid riiklike kontaktpunktide jaoks kasutatavad ja kättesaadavad tulevasteks koolitusteks pärast käesoleva nõukogu otsuse kohaldamise lõppu. Lisaks peaks see projekt hõlbustama teabevahetust ja parimate tavade jagamist riiklike kontaktpunktide vahel.

3.3. Projekt 3 – BTWC valdkonna teaduse ja tehnoloogia arengute läbivaatamise hõlbustamine, kaasates ka teadus- ja tööstusringkondi

3.3.1. Projekti eesmärk

Projekti eesmärk on hõlbustada konventsiooni valdkonna teaduse ja tehnoloogia läbivaatamist. BTWC osalisriigid on korduvalt tunnistanud, kui oluline on hoida end kursis asjakohaste teaduse ja tehnoloogia edusammudega. Ühest küljest võivad sellised edusammud kujutada endast ohtu, mis võib viia konventsiooni võimaliku rikkumiseni, ja teisest küljest võivad need olla konventsioonile kasulikud, parandades näiteks vaktsiine ja haiguste diagnoosimist. Kuna BTWCga seotud tehnoloogia on olemuslikult kahesuguse kasutusega, on akadeemiliste ja tööstusringkondade pidev kaasamine ja nendega suhtlemine väga oluline.

3.3.2. Projekti kirjeldus

Projekti raames korraldatakse üheksanda läbivaatamiskonverentsi ettevalmistamiseks rahvusvaheline teadus- ja tehnoloogiakonverents, mille sihtrühmaks on peamiselt akadeemiliste ringkondade, valitsuste ja tööstusringkondade eksperdid, et koondada arutelu käigus nende seisukohad, mis läbi antakse sisendeid üheksanda läbivaatamiskonverentsi programmi. Konverentsil võetakse asjakohasel juhul arvesse BTWC toetamiseks vastu võetud ELi nõukogu otsuse (ÜVJP) 2016/51 raames korraldatud viie piirkondliku teadus- ja tehnoloogiaseminari tulemusi ja tuginetakse nendele. Konverentsil käsitletakse ka BTWC osalisriikide teaduse ja tehnoloogiaga seotud ettepanekuid, näiteks bioteadlaste tegevusjuhendi kehtestamist ning jõupingutusi teaduse ja tehnoloogia läbivaatamismehhanismi loomiseks, mida arutatakse uuesti üheksandal läbivaatamiskonverentsil. Konverents toimub ühes maailma lõunapoolses riigis, näiteks ühes riigis, kes toetas (*) ÜRO Peaassamblee resolutsiooni „Teaduse ja tehnoloogia roll rahvusvahelise julgeoleku ja desarmeerimise kontekstis“. Kui füüsilise kohalviibimisega konverentsi korraldamine ei ole COVID-19 pandeemia tõttu võimalik, kasutatakse virtuaalset formaati. Konverentsi korraldamiseks ja pidamiseks kaasatakse asjakohase taustaga väliskonsultant, kellel on tihedad sidemed akadeemiliste ja/või tööstusringkondadega. Väliskonsultandile tehakse samuti ülesandeks töötada välja pikaajaline strateegia, et kaasata BTWC raames rohkem sidusrühmi.

Teadus- ja tehnoloogiakonverentsi täiendatakse algatuse „Teadus diplomaatidele“ loomisega, mille eesmärk on tagada, et poliitikakujundajad oleksid teadlikud sellest, kuidas tehnoloogia ja teaduse areng võib konventsiooni positiivselt või negatiivselt mõjutada. Algatus „Teadus diplomaatidele“ koosneb rea ürituste korraldamisest, mis keskenduvad konventsiooni seisukohast eriti tähtsatele tehnoloogilistele arengutele. Väliskonsultant vastutab ka algatuse „Teadus diplomaatidele“ ürituste korraldamise eest.

3.3.3. Projekti oodatavad tulemused

Teadus- ja tehnoloogiakonverents peaks andma teavet ja panuse üheksandal läbivaatamiskonverentsil toimuvatesse sisulistesse aruteludesse. BTWC osalisriikide asjakohaseid teaduse ja tehnoloogiaga seotud ettepanekuid, näiteks bioteadlaste tegevusjuhendi kehtestamist ning teaduse ja tehnoloogia läbivaatamismehhanismi loomise jõupingutusi käsitleva arutelu eesmärgiks on hõlbustada riiklike ja/või piirkondlike seisukohtade sõnastamist ning nende ettepanekute arutamist ja nende üle läbirääkimiste pidamist üheksandal läbivaatamiskonverentsil.

Algatuse „Teadus diplomaatidele“ eesmärk on tutvustada poliitikakujundajatele peamisi konventsiooni suhtes asjakohaseid tehnoloogia ja teaduse arenguid.

(*) Vt <https://undocs.org/en/A/RES/73/32>.

3.4. Projekt 4 – Vabatahtlike läbipaistvusõppuste toetamise suurendamine

3.4.1. Projekti eesmärk

Projekti eesmärk on suurendada konventsiooni alusel läbipaistvust ja usaldust. See tugineb osalisriikide poolt alates 2011. aastast läbi viidud vabatahtlikele läbipaistvusõppustele ning selle eesmärk on veelgi suurendada toetust sellistele algatustele, luues vabatahtlike läbipaistvusõppuste jaoks teabevahetusplatvormi. See hõlmab muu hulgas ka põhjalikku analüüsi, et teha kindlaks nendest tegevustest saadud õppetunnid, ning kontseptsiooni toetavaid praktilisi tegevusi.

3.4.2. Projekti kirjeldus

Alates 2011. aastast on 15 osalisriiki teinud vabatahtlike algatusi, et korraldada konventsiooni alusel erinevaid läbipaistvusõppusi. Õppustel osales 35 riiki kõigist piirkondlikest rühmadest. Kuigi varasemad tegevused on erinenud oma konkreetsete eesmärkide, formaadi, osalemise taseme ja kestuse poolest, tuginevad need ühele ühisele arusaamale: kõik on vabatahtlikult kokku lepitud kas kahepoolselt, mitmepoolselt või protsessi käigus, mis on avatud kõikidele osalisriikidele, kes on huvitatud vastastikuse eksperdi hinnangu võimaluste kasutamisest. See lähenemisi võimaldab kohandada erinevaid põhiparameetreid vastavalt korraldavate/osalevate osalisriikide eelistustele. Vabatahtlikel läbipaistvusõppustel saab käsitleda erinevaid aspekte, nagu riiklik rakendamine, rahvusvaheline abi ja koostöö, valmisolek ja reageerimine, ekspordikontroll, bioohutust ja bioturvalisust käsitlevad õigusaktid või usaldust suurendavate meetmete aruannete koostamine.

Projektis nähakse ette, et koostatakse kõigi läbipaistvusõppuste veebipõhine kokkuvõte, mis on otsingut võimaldav andmebaas kõigi seni elluviidud tegevuste kohta, ning et koostatakse põhjalik uuring varasemate läbipaistvusõppuste, sealhulgas eri tegevustest saadud õppetundide kohta. Uuring viiakse läbi tihedas koostöös UNIDIRiga. Lisaks püüab UNODA projekti rakendamisel teha koostööd huvitatud piirkondlike ja rahvusvaheliste organisatsioonidega, sealhulgas ELi KBRT tippkeskustega. Veebipõhise kokkuvõtte ja varasemate õppuste uuringu tegemise ülesanne määratakse väliskonsultantidele.

3.4.3. Projekti oodatavad tulemused

Eeldatakse, et projekt tugevdab konventsiooni rakendamist, jagades osalisriikide vahel teavet ja parimaid tavasid vabatahtlike läbipaistvusõppuste kohta, ning aitab kindlaks teha abi- ja koostöövajadused BTWC artikli X alusel. Samuti aitab see luua huvitatud osalisriikide dialoogifoorumi selliste algatuste käsitlemiseks.

4. PERSONALIKÜSIMUSED

Käesoleva nõukogu otsuse rakendamiseks on vaja töötajate kohalolekut Genfis, et tagada kõigi käesoleva nõukogu otsuse kohaste tegevuste koordineeritud ja ühtlustatud rakendamine. Seetõttu on vaja, et UNODA Genfi osakonnas oleksid poliitikaküsimuste ametnik (P2) ja haldusassistent (GS4). Nagu eespool märgitud, on ühe poliitikaküsimuste ametniku (P3) töökoht Addis Abebas. Poliitikaküsimuste ametnikud (P2 ja P3) ning haldusassistent (GS4) annavad aru poliitikaküsimuste ametnikule (P3), kes teostab järelevalvet nõukogu otsuse 2019/97 rakendamise üle, et tagada mõlema nõukogu otsuse ühtlustatud ja koordineeritud rakendamine.

Võttes arvesse suurt spetsialiseerumist, mida on vaja õigusloomealase ja tehnilise abi andmiseks Aafrikas, riiklike kontaktpunktide veebisaidi ajakohastamiseks ja koolitusmaterjalide väljatöötamiseks riiklikele kontaktpunktidele, teadus- ja tehnoloogiakonverentsi korraldamiseks ja algatuse „Teadus diplomaatidele“ elluviimiseks, vabatahtlikku läbipaistvust käsitleva veebipõhise kokkuvõtte koostamiseks ning varasemate õppuste ja parimate tavade uuringu väljatöötamiseks, on selleks vaja kaasata väliskonsultandid.

5. ARUANDLUS

UNODA/BTWC-ISU esitab kõrgele esindajale iga kuue kuu järel eduaruande projektide rakendamise kohta.

6. KESTUS

Projektide rakendamise eeldatav kogukestus on 24 kuud.

7. ELI NÄHTAVUS

UNODA/BTWC-ISU võtab kõik asjakohased meetmed, et teha avalikuks asjaolu, et läbi viidud tegevusi rahastab liit. Sellised meetmed viiakse ellu vastavalt liidu välistegevuse alase teabe edastamise ja nähtavuse käsiraamatule, mille on koostanud ja avaldanud Euroopa Komisjon. UNODA/BTWC-ISU tagab seega liidu panuse nähtavuse sobiva märgistuse ja reklaami kaudu, toonitades liidu rolli, tagades liidu meetmete läbipaistvuse ja suurendades teadlikkust käesoleva otsuse tegemise põhjustest, samuti liidu toetusest sellele otsusele ning selle toetuse tulemustest. Projekti käigus loodavas materjalis esitatakse liidu lippu silmapaistval viisil kooskõlas liidu suunistega lipu nõuetekohase kasutamise ja kujutamise kohta.

8. KASUSAAJAD

Projekti 1 kasusaajad on BTWC osalisriigid seoses õigus- ja tehnilise abi osutamisega ning riigid, kes ei ole BTWC osalisriigid (nii allakirjutanud kui ka mitteallakirjutanud riigid) seoses ülemaailmse kohaldamisega seotud tegevustega, sealhulgas asjaomased erasektori, akadeemiliste ringkondade ja valitsusväliste organisatsioonide sidusrühmad ning Aafrikas asuvad allpiirkondlikud rühmitused ja partnerorganisatsioonid, ⁽⁶⁾ kui see on asjakohane.

Projekti 2 kasusaajad seoses BTWC riiklike kontaktpunktide suutlikkuse suurendamisega on BTWC osalisriigid, eelkõige riiklikuks kontaktpunktiks nimetatud ametnikud.

Projekti 3 (Konventsiooni valdkonna teaduse ja tehnoloogia arengute läbivaatamise hõlbustamine) kasusaajad on BTWC osalisriikide ametnikud, teadlased, akadeemilised ringkonnad ja tööstusringkondade esindajad.

Projekti 4 kasusaajad seoses vabatahtlike läbipaistvusõppuste toetamise suurendamisega on BTWC osalisriigid.

⁽⁶⁾ Näiteks Aafrika haiguste tõrje ja ennetamise keskus (Africa CDC), pidades silmas selle bioohutuse ja bioturvalisuse algatust, Aafrika Liidu Komisjoni rahu ja julgeoleku osakond, Aafrika Liidu arenguagentuur – Aafrika bioohutuse ekspertide võrgustik (AUDA-NEPAD), piirkondlikud majandusühendused (RECs) ja muud Aafrika Liidu asjaomased asutused ning ülemaailmse partnerluse bioturvalisuse töörühma laiapõhjaline algatus (Global Partnership Biological Security Working Group's Signature Initiative).